

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: *Aféra Spiegel z roku 1962 a krize kolem České televize na přelomu let 2000/2001 pohledem vybraných konceptů demokratické konsolidace.*

Autor práce: Marek Benda

Autor posudku: Radek Buben

Téma diplomové práce se věnuje – jak již název naznačuje – dvěma mediálními krizím, resp. krizím, v nichž se střetla politická sféra, konkrétní médium a široká veřejnost, a to v zemích, jež zažívaly proces demokratické konsolidace, tedy ve Spolkové republice Německo a v České republice. Práce je spíše než společenskovední historickou komparací, což je ostatně záměrem autora, který svou studii staví na komparativní historické analýze tak, jak ji interpretují Skocpol a Somers. Jde v zásadě o aplikaci millovské metody rozdílu, metodologicky velmi soft, jehož cílem má primárně být prokázat validitu konceptu demokratické konsolidace, za užití paralelní demonstrace teorie.

Práce je rozdělena na dvě části. První shrnuje, velmi zasvěceně a bez užití brožurkoidní české produkce, velmi dobře vybrané teorie konsolidace; druhá pak analyzuje průběh obou zkoumaných krizí.

Část první je v deskriptivní složce bezchybná. Autor pochopil jak výhody, tak úskalí konsolidologických konceptů, byť fakt, že s nimi pracuje, ukazuje, že je ochoten jim přiznat explikativní a teoretickou validitu. Je trochu škoda, že se více nezaměřil na slabost celého konsolidologického paradigmatu. Zařazení Schedlera pak považuji za naprosto výborné. Z mnoha definic a konceptů konsolidace demokracie pak autor pracuje s Linzem a Stepanem a právě s Schedlerem. V daném případě je opět trochu škoda, že jejich konceptualizaci nepodrobil větší kritice. Vždyť v případě aplikace na SRN/NSR je celkem zjevné, že jejich požadavek po existenci jasné státnosti nebyl zcela naplněn. A přesto literatura běžně nepochybuje o zkonsolidování tamní liberální demokracie. Zajímavé by bylo otevřít tuto debatu třeba kolem současného Taiwanu.

Určitou výtku, ale spíše „pro pořádek“, bych uvedl v případě autorovy stručné úvahy, zda nacionálněsocialistický režim byl či nebyl totalitní a zejména jeho poznámku, že Linz a Stepan by vůči tomu „měli jistě výhrady“ (s. 26). Prakticky jistě neměli. Linz sice je kritikem klasických teorií totalitarismu, ale termín, koncept a celý intelektuální aparát kolem něj vytvořený neodmítá.

Část empirická je výborná, byť autor se opravdu striktně drží svého přístupu, tedy paralelní demonstrace teorie. Ačkoli v obou kapitolách sleduje v zásadě stejná kritéria, nejsou tato jednoznačněji stanovena. Současně však autor v obou kapitolách prokázal hlubokou znalost tématu a důkladnost práce s prameny a zdroji. Je evidentní jeho znalost německého prostředí a kontextu počátku 60. let. Určitým nedostatkem dle mne může být autorovo ignorování problémů denacifikace, resp. faktu, že tato neprobíhala ani zdaleka tak, jak se tvrdilo (a třeba v ČR tvrdí) a že jistá část odporu vůči Straussovi, politikovi ze strany, která rozhodně nebyla denacifikačním šampionem, mohla mít jádro i v tomto.

V případě české kapitoly pak zaujme nejenom jeho vhled do situace, ale též schopnost vidět věci „v souvislostech“. Je velmi dobré jeho připomenutí faktu, že úlohu opozice u nás neomezila poprvé opoziční smlouva, ale že opozice byla prakticky nezastoupena v kontrolních orgánech již od roku 1992 a že byl to důsledek aktivit řady z těch, kteří potom strany tzv. opoziční smlouvy za totéž kritizovali.

Co se autorovi rozhodně nepovedlo, je velmi krátký závěr. V případě práce, jež má ověřovat aplikovatelnost teorií by se dal, krom závěru, očekávat celkem rozsáhlý oddíl věnující se právě jejich ne/aplikovatelnosti či špatným/dobrym kritériím, tedy oddíl, jenž by znovu zhodnotil celou debatu o konsolidované demokracii. Místo toho nám kolega Benda nabízí sice výstižné, ale pouze k oběma případům se vztahující srovnání.

Shrnutí: Jde o velmi kvalitní práci, s výborným a zasvěceným přehledem teoretických konceptů a se zajímavými případovými studiemi. Slabší pak je propojení teorie s empirií a naplnění stanoveného cíle, totiž demonstrace užití prvé.

Doporučuji k obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

Radek Buben